

Den gode lege?

Hva (og hvem) er en god lege? Begrepet unndrar seg definisjon, men er likevel ikke innholdsløst. Både leger og pasienter har en forestilling om den gode legen; pasienten vil ha én, legen vil være én.

Mange har også prøvd å beskrive eller skildre den gode legen, men det vi oftest leser om, er hva som mangler hos legen. Helge-avisene har stadig nye artikler i serien 'Dette kan ikke norske leger nok om', oftest med autoritative uttalelser fra spesialister og pasientforeninger. Må den gode legen kunne alt? Han må i hvert fall vite hva han kan og hva han ikke kan, og hvordan han skal lære mer.

Mange klager over at legen ikke lytter nok, og ikke har tid nok. Det samme sies for så vidt om foreldre også, en ikke helt urimelig sammenligning heller.

I studietiden leste jeg et sted at en god allmennpraktiker må være langsynt, passe korpulent og ha hemorrhoider. Langsynt for å kunne se strengt på pasienten over brilleglassene, korpulent for å kunne uttale seg med autoritet og tyngde, og hemorrhoider for å besitte det rette medlidende uttrykket når han lytter til pasienten. Selv er jeg nærsynt og ganske hengslete, det eneste jeg har fått til er hemorrhoidene.

Den gode lege må ha et varmt hjerte og en kald hjerne, sies det. Iblast synes det ganske lunkent begge steder, men en sjeldent gang klaffer alt, og vi er både kompetente, potente og medfølende samtidig. I går kjørte jeg legevakt, og opplevde en av mine ytterst sjeldne stunt-helbredelser. En eldre dame på sykehjem, med litt svelgvansker etter et slag, hadde nok en gang fått kilt en stor matbit fast ved epiglottis. Hun greide å puste, men ikke svelge eller snakke. Tidligere innlagt flere ganger for det samme, en gang løsnet det ikke før de var klar til å operere. Jeg var ledig da de ringte, og var på plassen etter 4-5 minutter. Sykepleierne hadde banket i ryggen og gjort Heimlich manøver, uten effekt. Inni meg begynte jeg å planlegge innleggelse, men for syns skyld måtte jeg jo gjøre noe først, og ba om en spatel. Damen gapte, jeg trykket lett med spaten mot tungebasis, og helt automatisk datt det ut av meg: Si Ahh. Damen sa Ahh, så sa hun Aaaahhhh, så sa hun 'Eg svelgt'an!'

Lettere forfjamset mottok jeg pasientens, hennes søsters og to sykepleieres uforbeholdne hyllest, og etter noen sekunders betenkningstid avleverte jeg en plausibel forklaring på hva jeg hadde gjort og hvorfor det virket. Deretter forlot jeg åstedet så fort jeg kunne, før noen oppdaget at det var rene skjære flaksen. På vei ut hørte jeg sykepleiernes lett opphissede stemmer: 'Eg så koss han gjorde det!' 'Eg ska gå å skriva det ner med ein gang. Neste gang kan eg gjør det!'. Det hele hadde forøvrig tatt ca fire minutter.

Tilbake til den gode lege; i dagens SøndagsDagbladet så jeg en av de bedre beskrivelsene av den gode lege (den sto på siden etter den sedvanlige 'Dette kan norske leger for lite om', som denne gang handlet om vestibulitt og andre gynekologiske smertetilstander). Han som kom med beskrivelsen lever av å veilede folk i deres yrkesvalg gjennom å kartlegge deres personlighet, og, for å si det med hans egne ord: 'Er det en analytisk person med sosiale og artistiske trekk, så kan han bli en allmennpraktiserende lege.'

Takk, Dagbladet!

Torgeir Gilje Lid